

2019. SZEPTEMBER 4-6. FOLYTONOSSÁG ÉS MEGSZAKÍTOTTSÁG A MAGYAR KULTÚRÁBAN

DOKTORI ISKOLÁK VI. NEMZETKÖZI
MAGYARSÁGTUDOMÁNYI KONFERENCIÁJA

PROGRAMFÜZET

NEMZETKÖZI MAGYARSÁGTUDOMÁNYI TÁRSASÁG
INTERNATIONAL ASSOCIATION FOR HUNGARIAN STUDIES
ASSOCIATION INTERNATIONALE DES ÉTUDES HONGROISES
SOCIETAS INTERNATIONALIS STUDIORUM HUNGARICORUM
INTERNATIONALE GESELLSCHAFT FÜR HUNGAROLOGIE
МЕЖДУНАРОДНОЕ ОБЩЕСТВО ПО ХУНГАРОЛОГИИ

universität
wien

A Nemzetközi Magyarástudományi Társaság az elsők között volt a hasonló tudományos tanácskozások megszervezésében, s ma is az egyik legrangosabb fórumot jelenti a doktorjelöltek szakmai megmérettetése számára.

A konferencia előadói 15 egyetem doktori iskoláit képviselik:

- Babeş-Bolyai Tudományegyetem
- Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
- Debreceni Egyetem
- Eötvös Loránd Tudományegyetem
- Eszterházy Károly Egyetem
- Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem
- Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem
- Pázmány Péter Katolikus Egyetem
- Pécsi Tudományegyetem
- Szegedi Tudományegyetem
- Universitat Oberta de Catalunya
- Universität Wien
- University of Jyväskylä
- University of Warsaw
- University of Zagreb

A MEGNYITÓ HELYSZÍNE:
Universität Wien,
Universitätsring 1, 1010 Wien

A KONFERENCIA HELYSZÍNE:
Universität Wien
Campus AAKH
Spitalgasse 2-4 Hof 7, 2.2
Abteilung für Finno-Ugristik
1. Stock
1090 Wien

A KONFERENCIA SZERVEZŐBIZOTTSÁGA

Elnök:
Dobos István

Tagok:
Andrea Seidler (NMT-elnök)
Monok István (NMT-társelnök)
Bene Sándor (NMT-főtitkár)

Tudományos titkár:
Csire Márta (Universitat Wien, Finno-Ugristik, magyar lektor)

Szervezoitkar:
Csapó Mónika (NMT-szervezoitkar)

A RENDEZVÉNY TÁMOGATÓI

universitat
wien

A KONFERENCIA TÉMÁJA: A HAGYOMÁNY FOGALMÁNAK KONTEXTUSAI

A tervezett tanácskozás érdeklődésének centrumában a tradíció értéke és elsajátítása áll. Hogyan viszonyul egymáshoz *folytonosság* és *megszakítottság* a magyar kultúra történetében? Mit jelent koronként a *hagyomány*? Az örökség valamiféle adottság vagy elvégezendő tevékenység? Milyen jellegzetes hagyományfelfogások határozták meg a magyar kultúrát? *Az idő* mai világunkban *bizonytalansági együttálló*. *Az újítás nem kizárólag a jövőre irányulhat, hanem a múltra is*, az örökség jelenlétévé tételére. Hogyan emlékezünk? *Önmagunk történeti megértésének az igénye* hogyan határozza meg a kultúra megőrzésének, továbbadásának, elsajátításának a műveleteit? Értékkörzés és a nyitottság között mikor alakul ki egység, illetve változó erősségű feszültség vagy egyenesen ellentét? Mit értettek különböző korokban *korszakosság*?

A lehetséges válaszok megfogalmazásához a magyarságtudományok egészében, ám minden egyes diszciplínájában is szükséges magának a hagyomány-/tradíció-fogalomnak a történeti vizsgálata, reflexiója. A nemzetközi eszmetörténeti kutatások újabb megfigyelése: a *traditio* fogalma az egyes nemzeti nyelvekben (*tradition, Tradition, tradición, tradizione* stb.) hosszú csend után a 18. század második felében jelenik meg robbanásszerűen – akkor, amikor a hagyományátadás és a múlthoz kapcsolódás a modernitás korának kezdetén mélyen problematikussá lesz. Van-e ennek párhuzama, s milyen időbeli eltolódásokkal a magyar kultúrában? S a nyelv, az irodalom, a jog, a néprajz, a zene, a teológia s akár a természettudományok történeteinek területéről az általánosítás magasabb fokára lépve: vajon tulajdonítható-e elvi jelentőség *folytonosság* és *megszakítottság* feszültségének a magyar történelem egészében?

Úgy gondoljuk, hogy a bécsi helyszín és szellemi környezet kiváló alkalmat teremt arra, hogy egyszerre mind az autochton és az idegen, az originális és az örökölt viszonyát is felvessük; a más, a sajátunktól eltérő kulturális és politikai hagyomány elsajátíthatóságának, integrálásának kérdéseit, a kulturális asszimiláció, a nemzeti és a tágabb (közép-európai, sőt, európai) regionális hagyományképződés és hagyományképzés viszonyrendszerét is tematizáljuk. Hiszen térségünkben a folyamatos megszakítottság, a múlt állandó újakezdése és újírása maga is hagyománynak tekinthető.

PROGRAM

A programváltozás jogát fenntartjuk!

2019. szeptember 4. (szerda)

Helyszín: Universität Wien, Universitätsring 1, 1010 Wien - Hörsaal 1

17:30 **Regisztráció**

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÓ

18.30 **ANDREA SEIDLER** (NMT-elnök, Univ. Wien)

DOBOS ISTVÁN (NMT-alelnök, DE)

Megnyitó

Fogadás

2019. szeptember 5. (csütörtök)

Helyszín: Universität Wien

Campus AAKH der Universität Wien, Spitalgasse 2-4, Hof 7, 2.2, Abteilung für Finno-Ugristik, 1. Stock
1090 Wien

I. SZEKCIÓ – IRODALOMTÖRTÉNET

Terem: Hörsaal 1

Elnök: **BENE SÁNDOR** (NMT-főtitkár, ELKHBTK Irodalomtudományi Intézet, KGRE, Univ. Zagreb)

9:00 **MARKÓ ANITA** (ELTE/Univ. Wien)

Az „irodalmi csoport” mint a kulturális hagyományképződés hálózata a régi magyar irodalomban

9:20 **GORTVA TAMÁS** (SZTE)

A meggyőzés mintázatai Sztárai Mihály Az igaz papságnak tiköre című drámájában

9:40 **FÜLÖP ANNA** (BBTE, Kolozsvár)

Bornemisza Péter prédikátori és tanítói szerepe/ Bécs jelentősége a prédikátor életében

VITA

II. SZEKCIÓ – TÖRTÉNETTUDOMÁNY

Terem: Hörsaal 2

Elnök: **ANDREA SEIDLER** (NMT-elnök, Univ. Wien)

9:00 **VERES TÜNDE** (DE)

Drabeim Lipót Vilmos megjelenése a magyar történettudományban

9:20 **DANIELA HAARMANN** (Univ. Wien)

Different Traditions of Hungarian Historic Narratives at the Eve of Modern Nationalism

9:40 **NÉMETH VIKTÓRIA** (PTE)

A sarkkörön túli Európa mint a magyar hagyomány keresésének célpontja

VITA

III. SZEKCIÓ – NYELVTUDOMÁNY

Terem: Hörsaal 3

Elnök: **PESTI BRIGITTA** (Univ. Wien)

9:00 **BÁCSI ENIKŐ** (ELTE)

Kérsi és udvariassági hagyomány a középmagyar kori missziókban

9:20 **NÉMETH DÁNIEL** (ELTE)

Szövegjellemzők történeti vizsgálata három középkori egyházi ének változataiban

9:40 **BERENTE ANIKÓ** (SZTE)

Morfológiai változók megjelenési formái a boszorkányperekben

VITA

Kávészünet

I. SZEKCIÓ – IRODALOMTÖRTÉNET

Terem: Hörsaal 1

Elnök: **BENE SÁNDOR** (NMT-főtitkár, ELKH BTK Irodalomtudományi Intézet, KGRE, Univ. Zagreb)

11:00 **BÓDAI DALMA** (ELTE)

Pro vita moritur – The Representation of Power on George Thurzó's Funeral Ceremony

11:20 **VIDA BENCE** (ELTE)

Hálózatépítés és megújulás – Bethlen Miklós kancellár bécsi kapcsolatai (1690-1704)

VITA

II. SZEKCIÓ – TÖRTÉNETTUDOMÁNY

Terem: Hörsaal 2

Elnök: **ANDREA SEIDLER** (NMT-elnök, Univ. Wien)

11:00 **GYURICZA ANDREA** (EKE, Eger)

The National Casino : its history, library, members, future

11:20 **KATTEIN-PORNÓI RITA** (DE)

Tebetségkutatás a Horthy-korszakban

11:40 **BENCZE DÁVID** (EKE, Eger)

*Egy régió, ahol a magyarságot elszakították nemzetétől, vagy ahol a szlovákság nemzetére talált
(Az impériumváltás sajátosságai Érsekújvárbán 1918-1920)*

VITA

III. SZEKCIÓ – NYELVTUDOMÁNY

Terem: Hörsaal 3

Elnök: **VANČO ILDIKÓ** (NMT választmányi tag, NyKFE, Nyitra)

11:00 **GERGELY VIKTÓRIA** (NyKFE, Nyitra)

A szlovákiai magyar általános iskolás diákok szövegértési képességeinek meghatározása

11:20 **LAKATOS ALIZ** (BBTE, Kolozsvár)

Számít az életkor? Erdélyi középiskolások és egyetemi hallgatók nézetei a szlenghasználatról

VITA

Ebédszünet

I. SZEKCIÓ – IRODALOMTÖRTÉNET

Terem: Hörsaal 1

Elnök: **ANDREA SEIDLER** (NMT-elnök, Univ. Wien)

14:00 **KERPICS JUDIT** (SZTE)

The politically motivated language of fashion in the magazine Nővilág in 1859-1860

14:20 **HORVÁTH ANNA** (SZTE)

Magyar sajtó a 19. században: Jókai Mór és az Igazmondó

14:40 **FARKAS EVELIN** (DE)

Continuity and Discontinuity in the traditions of describing characters – examining Mór Jókai's historical novels

VITA

II. SZEKCIÓ – TÖRTÉNETTUDOMÁNY

Terem: Hörsaal 2

Elnök: **KÓKAI KÁROLY** (Univ. Wien)

14:00 **GAÁLOVÁ VERONIKA** (EKE, Eger)

Ifjúsági szervezkedések és nyári táborozás 1968-ban

14:20 **MORAVECZ MARIANNA** (DE)

A felsőoktatási sport identitásmegőrző szerepe a Kárpát-medencében a rendszerváltás előtt és után

14:40 **TÓDOR IMRE** (DE)

Megszakítottság és folytonosság az erdélyi felekezeti iskolák történetében

VITA

III. SZEKCIÓ – NYELVTUDOMÁNY

Terem: Hörsaal 3

Elnök: **VANČO ILDIKÓ** (NMT választmányi tag, NyKFE, Nyitra)

14:00 **SZENTE GÁBOR** (PTE)

Hungarian Discourse Marker 'Hát' in Literary Texts

14:20 **NAGY SÁNDOR ISTVÁN** (BBTE, Kolozsvár)

A Törökországi levelek románul. Fordítástechnikai sajátosságok

14:40 **NÁDORI LÍDIA** (JE, Jyväskylä)

Az elhagyott nyelv. A nyelvváltás lenyomatai Terézia Mora Das Ungeheuer című regényében, a magyar fordító szemszögéből

VITA

Kávészünet

I. SZEKCIÓ – IRODALOMTÖRTÉNET

Terem: Hörsaal 1

Elnök: **DOBOS ISTVÁN** (NMT-alelnök, DE)

16:00 **BALOGH GYULA** (SZTE)

Krúdy kísértetei

16:20 **MIZSUR DÁNIEL** (ELTE)

Anekdotizmus és modernség Krúdy Gyula prózájában

16:40 **HEGEDŰS MÁTÉ** (ELTE)

Az 1900-as évek megváltozó temporalitása. Mozi és irodalom

17:00 **GAGYI MIKLÓS** (ELTE)

Ottlik Géza rövidprózája a hagyományban

VITA

IV. SZEKCIÓ – NÉPRAJZ, KULTURÁLIS ANTROPOLÓGIA

Terem: Hörsaal 2

Elnök: **BALOGH BALÁZS** (NMT választmányi tag, ELKHBTK Néprajzi Kutatóintézet)

16:30 **MÓSER TAMÁS** (ELTE)

Hagyománykonceptiók a tarjáni szőlőművelésben

16:50 **NAGY GÁBOR FERENC** (SZTE)

A cigája juhajtó tenyésztésének folytonossága a csanádi, a bánáti és bácskai juhászcsaládoknál

17:10 **DOMA BOGLÁRKA** (DE)

Built cultural heritage in the Nyíri mezőség

VITA

V. SEKCIÓ – ZENETUDOMÁNY

Terem: Hörsaal 3

Elnök: **KÓKAI KÁROLY** (Univ. Wien)

16:00 **NÉMETH ZSOMBOR** (LFZE)

Folytonosság és megszakítottság Farkas Ferenc kuruc hagyományra hivatkozó zeneműveiben

16:20 **OZSVÁRT VIKTÓRIA** (LFZE)

„They must filter the tradition critically” – Folk music and classical art in the Hungarian musicological discourses of the 1950’s

16:40 **SZÉKELY CSILLA IMOLA** (DE)

The art educational method of the Kodály’ student Klára Kokas

17:00 **BÍRÓ ISTVÁN FERENC** (DE)

A magyarországi népzene-tanár-képzés történeti előzményei és első évei

VITA

2019. SZEPTEMBER 6. (PÉNTEK)

Helyszín: Universität Wien
Campus AAKH der Universität Wien, Spitalgasse 2-4, Hof 7, 2.2, Abteilung für Finno-Ugristik, 1. Stock
1090 Wien

I. SZEKCIÓ – IRODALOMTÖRTÉNET

Terem: Hörsaal 1

Elnök: **DOBOS ISTVÁN** (NMT-alelnök, DE)

9:00 **MARIA PUCA** (ELTE)

Lajos Kassák: Activism

9:20 **SUHAJDA PÉTER** (DE)

Paradigmaváltások az avantgárdban

9:40 **ANA SEKSO MILKOVIĆ** (Univ. Zagreb)

Kassák Zágrábban – egy meg nem valósult kiállítás története

VITA

IV. SZEKCIÓ – NÉPRAJZ, KULTURÁLIS ANTROPOLÓGIA

Terem: Hörsaal 2

Elnök: **FÜLEMILE ÁGNES** (ELKHBTK Néprajzi Kutatóintézet)

9:00 **KALINA VERONIKA** (ELTE)

Traditions within intangible cultural heritage - Connections between lived and performed heritage

9:20 **DOSZPOLY ROLAND** (DE)

Tradíció és innováció a magyar-ukrán határ menti településeken

9:40 **PÉTERBENCZE ANIKÓ** (ELTE)

The rites of passage and ritual dances connected to the wedding ceremony of Moldavian Csángó-Hungarians around Bacau (Bákó)

10:00 **BÁLINT ZSUZSA** (DE)

The importance of folktales. What do traditional folk-narratives teach us?

VITA

VI. SZEKCIÓ – MŰVÉSZETTÖRTÉNET

Terem: Hörsaal 3

Elnök: **TUOMO LAHDELMA** (NMT-alelnök, JE, Jyväskylä)

9:00 **JUHÁSZ GABRIELLA** (PPKE)

Behind the facade - the change of the theatres in Budapest

9:20 **PAÁR ESZTER SZILVIA** (PPKE)

Tradition and Modernity - Neobaroque architecture of the Interwar period in Hungary

9:40 **SZÉKELY MÁRTON** (BME)

A historizáló építészet szerepe a magyar állam önreprezentációjában – egykor és ma

VITA

Kávészünet

I. SZEKCIÓ – IRODALOMTÖRTÉNET

Terem: Hörsaal 1

Elnök: **DOBOS ISTVÁN** (NMT-alelnök, DE)

11:00 **SZARVAS MELINDA** (JE, Jyväskylä)

*A trianoni határmódosítások kulturális következménye mint a magyar irodalmi kultúra történetében
bekövetkezett Nagy Bumm*

11:20 **BRANCZEIZ ANNA** (PTE)

„Rettentő szavak tudósa” – Újraolvasni Radnótit

11:40 **ZÁMBÓ BIANKA** (PPKE)

*"Mosolyomból – mézzel tele – kilóg, plébből, létem nyele." Az önarckép-versek hagyományvonalának
rajzolata a 20-21. századi magyar költészetben*

VITA

IV. SZEKCIÓ – NÉPRAJZ, KULTURÁLIS ANTROPOLÓGIA

Terem: Hörsaal 2

Elnök: **FÜLEMILE ÁGNES** (ELKHBTK Néprajzi Kutatóintézet)

11:00 **TÓTH LILLA** (DE)

Az éneklés mint magatartásforma

11:20 **VARGA KITTI** (PTE)

A táltos alakváltozása

VITA

I. SZEKCIÓ – IRODALOMTÖRTÉNET

Terem: Hörsaal 3

Elnök: **BÁNYAI ÉVA** (NMT választmányi tag, UB, Bukarest)

11:00 **BLÁZOVICS ÉVA NOÉMI** (BBTE, Kolozsvár)

Az erőszak, a pusztítás terei Dragomán György regényeiben és novelláiban

11:20 **KARIZS KRISZTINA** (JE, Jyväskylä)

Titkok és traumák a gyermekek szemével Dragomán György és Grecsó Krisztián műveiben

11:40 **ARIANA FABISZEWSKA** (VE, Varsó)

*A diktatúra reprezentációja a gyermek nézőpontján keresztül (Dragomán György A fehér király című
regényének hagyományképletei)*

VITA

Ebédszünet

I. SZEKCIÓ – IRODALOMTÖRTÉNET

Terem: Hörsaal 1

Elnök: **DOBOS ISTVÁN** (NMT-alelnök, DE)

14:00 **TERNOVÁ CZ DÁNIEL** (SZTE)

Egyetemesség és átmenetiség Danilo Kiš A 44. zsoldtár és Mészöly Miklós Saulus című regényében

14:20 **KENDERESY ANNA** (ELTE)

„Cipeli magával Mohácsot” – Nádas Péter Párbuzamos történetek című regényének Mohács-epizódjairól

14:40 **PIKÓ ANDRÁS GÁSPÁR** (SZTE)

The presszó as space, place and state of being in the literary works of Géza Bereményi

VITA

IV. SZEKCIÓ – NÉPRAJZ, KULTURÁLIS ANTROPOLÓGIA

Terem: Hörsaal 2

Elnök: **FÜLEMILE ÁGNES** (ELKHBTK Néprajzi Kutatóintézet)

14:00 **LŐRINCZ MÓNICA MÁRIA** (DE)

A magyar református oktatás hagyományainak megújulása

14:20 **EITLER ÁGNES** (ELTE)

Transformation of folk traditions in early Hungarian socialism. A case study

14:40 **NAGYOVÁ ZSÓFIA** (ELTE)

Mítosz- és hagyományteremtés a szlovákiai magyar kulturális reprezentációban

VITA

IV. SZEKCIÓ – NÉPRAJZ, KULTURÁLIS ANTROPOLÓGIA

Terem: Hörsaal 3

Elnök: **BALOGH BALÁZS** (NMT választmányi tag, ELKH BTK Néprajzi Kutatóintézet)

14:00 **PALLAY KATALIN** (DE)

Szülőföld iránti elköteleződés és magyarságtudat a kárpátaljai mobilis hallgatók körében

14:20 **DUKAI EDIT** (PTE)

Magyarországon tanuló külföldi fiatalok letelepedésének attitűdvizsgálata. Vajon „a legkisebb fiú hazatér”?

14:40 **TÓTHOVÁ GIZELA** (NyKFE, Nyitra)

A hatványozott kisebbségi lét: a magyar romák hagyományátadásának relevanciája a szlovákiai magyar tanítási nyelvű általános iskolákban

VITA

Kávészünet

I. SZEKCIÓ – IRODALOMTÖRTÉNET

Terem: Hörsaal 1

Elnök: **BÁNYAI ÉVA** (NMT választmányi tag, UB, Bukarest)

16.00 **MURZSA TIMEA** (ELTE)

Magyar zsidó identitások – a hagyomány átörökíthetőségének kérdése Pap Károly életművében

16:20 **KAPUS ERIKA** (ELTE)

Emlék - más. Ismétlődő és új elemek Czöbel Minka emlékeiben

16.40 **JANKÓ SZÉP ILONA YVETTE** (BBTE, Kolozsvár)

Stages and Pages in the History of Finnish–Hungarian Theatre Translation

VITA

IV. SZEKCIÓ – NÉPRAJZ, KULTURÁLIS ANTROPOLÓGIA

Terem: Hörsaal 2

Elnök: **BALOGH BALÁZS** (NMT választmányi tag, ELKH BTK Néprajzi Kutatóintézet)

16:00 **TIMÁR BOGÁTA** (ELTE)

The Finno-Ugric identity among Hungarian schoolchildren

16:20 **SZABÓ GERGELY** (ELTE / UOC, Barcelona)

Folytonos megszakítottság – Katalóniai magyar közösségek szociolingvisztikai vizsgálata

16:40 **ZSONDA MÁRK** (PTE)

Folytonosság és megszakítottság: a chacoi, misionesi, mendozai magyar zarárványkultúrák fejlődése és a 21. századi Magyarországgal való kapcsolatfelvétel hatásai

VITA

ZÁRSZÓ

Terem: Hörsaal 1

17:30 **ANDREA SEIDLER** (NMT-elnök, Univ. Wien)

DOBOS ISTVÁN (NMT-alelnök, DE)

Zárszó